

Barcelona, 6 de setembre de 1928

L'Esquella de la Torratxa

ANY LI - Núm 2568 - 15 cts. - Atrassats 30

L'ALEGRIA DEL SETEMBRE

—M'agrada més el fill que la mare.

TEATRE COMIC

Tots els dies, gran èxit de la nova Revista

POCKER

Restaurant BARCELONA

121, Rue Montmartre, 121

L'únic restaurant català a París

Direcció FELIX FERRER

Si penseu anar a París, guardeu aquesta adreça. Us farà servei.

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsula: 5'50 pessetes

LLEGIU EL LLIBRE

Elogi de la Mentida

De J. Torres Tribó

EDITORIAL MEDITERRANIA : Barcelona
Plaça de Catalunya, 3, 1. er 2. a

3 PESSETES

Carquinyolis BERENGUER

Han fracassat el «Numància»
i el «Jesús del Gran Poder»
perquè ningú d'ells menjava
carquinyolis Berenger.

oo CALDES DE MONTBUY oo

Restaurant Tibidabo REGAS

Coberts a 10'50 ptes. inclòs viatge funicular
Banquets des de 15 ptes. tot comprès

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

Mai les càpsules peruvianes Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les BLE-NORRAGIES (purgacions) GONORREES i tots els altres FLUIXOS de les vies urinàries, per CRONIQUES que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: SEGALA, o a l'autor A. BORRELL

Compte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els *Cachets del Doctor Soivre*. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Píndoles depuratives del Dr. Soivre*, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen reg. nent la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florons, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Gragees potencials del Dr. Soivre*. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

RETORN AL SEGLE XIX

Fins ara l'esquerra catalana havia estat el que podríem dir-ne el "pivot" de tots els moviments espirituals ... Es més, mentre la dreta, i amb ella els caps més interessats del moviment, en arribar la guerra europea, s'equivocaven en adoptar una posició clara, l'esquerra, fent honor a l'espiritualitat de la seva ideologia, es posava al costat dels aliats.

Però el cert és que, passat el moment del part, després el grup dretista s'aprofitava de la popularitat que hi havia a cada moviment, enaltia els seus homes i deixava de banda tots aquells col·laboradors que, pertanyent a altres grups polítics, havien fet tant o més que ells en ajuntar les mans per a una tasca. Aquesat mena d'unitat reclamada a cada instant, per a menysprear-la tant bon punt finia, afavoria les dretes i ableblia les esquerres. Per què? Perquè les esquerres s'apartaven del camí que havien de seguir, mentre que les dretes anaven fent via.

A més a més, la falta d'aquesta impopularitat de l'esquerrisme es deu també a què els nostres homes d'esquerra no han sabut mantenir aquella disciplina i aquella unitat que cal per a donar organització i doctrina a un moviment polític. Abans que tot no s'ha tingut diari. I quan se n'ha tingut, no s'ha sabut mantenir.

En aquests anys passats en íntima confessió, cal que no es tornin a repetir els pecats d'aquests últims temps. No s'ha de confondre mai el radicalisme i l'esquerrisme; no s'ha de confondre tampoc un moviment pairal amb les aspiracions liberals d'un home.

Barcelona, la volem essent una flama del segle XIX; essent l'antena que recull tots els moviments, totes les vibracions europees; la volem interessant-se per la Revolució francesa, pel moviment nihilista; per l'alliberament dels esclaus; per tot el que representa un avenç de la civilització i de la llibertat humana; Barcelona, la volem llegidora de Víctor Hugo i de Tolstoi, de Voltaire i d'Ib-

sen, de Diderot i de Rousseau. Barcelona la volem pinargalliana, democràtica, socialitzant.

No la volem amb moltes puntes d'estil gòtic que, vistes des de muntanya, fan l'efecte de terra plena de claus, posats pel camí, per tancar-lo; no la volem llegint Chesterton; ni admetent les teories maurraïanes... Ja és hora de dir que n'hi ha ben bé prou de fer els gegants, acceptant, com a bons, tots els "tabús" dretistes. Ja és hora de tornar a Barcelona la consciència que tingué durant tot el segle XIX, que ha estat, per a Barcelona, honor i orgull.

FRANCESC MADRID

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

PROPAGANDA EDITORIAL

No fa molt un poeta es planyia de què l'impressió dels seus versos li sortia molt cara. Sens dubte no es feia càrrec que aquestes petites vanitats han de pagar-se:

—Sí—deia—la impressió, el paper, el relligat.. tot és magnífic. Ningú no pot negar-li a l'Altés que sap fer les coses ben fetes. Els meus versos així, àdhuc em semblen més bonics... Però saben a quan munta la factura?

—El que vós no sabeu—il replicà un altre—és el que diu l'Altés.

—Què diu?

—Doncs diu que ell edita, gratis, les obres de López Picó, com a propaganda. Però—i la cosa és natural— que les despeses d'aquesta propaganda cal que se les cobri amb els altres poetes que li fan imprimir llurs versos.

UN FLAGELL MES

En el periòdic *Life*, de Nova York, veiérem fa temps una caricatura el peu de la qual deia, poc més o menys: "Els espanyols ens han enviat tres flagells: la grippe, la Raquel Meller i el cuplet València".

Ara l'Argentina ens ha enviat un flagell a nosaltres. I quin flagell! El del tango, que és un dels més perillosos i terribles.

Avui aquest flagell, la tangomania, s'ha escampat per tot Barcelona. Tothom n'està atacat, tothom en sofreix les conseqüències: una tristesa al sagí que mai més no ens la podrem treure de sobre. Nosaltres no entenem una paraula de futbol, però comprenem que Samitier i els altres companys màrtirs no guanyessin cap partit. La tristesa del tango els devia caure al damunt com una pluja de pega dolça líquida, immovilitzant-los i restant-los energies.

Aquests tangos que s'han estès per Barcelona com una mena de verola negra, tenen una lletra absurda en la que se'n parla d'unes coses misterioses: el taita, la gayola la paica, la mina—que no és cap mina de mineral—, el cotorro—que no és el mascle de la cotorra—, el bulin, l'otario, el miatunga, la farra, etc.

Un escriptor amic nostre, Valentí de Pedro, escrigué una bella comèdia: *El veneno del tango*. Tenia raó Valentí de Pedro: el tango és una metzina, una metzina ensucrada i empalagosa, insuportable. La literatura del tango és una literatura ploranera i cursi, mal traduïda del fran-

cès. Tot són desgràcies, tot són punyalades, cabarets, dones que enganyen l'amant, cocaïna, embriagueses, i altres excessos. A jutjar per aquesta literatura del tango que Albert Londres s'oblidà de comentar en son *Chemin de Buenos Aires*—, a la ciutat del Plata s'hi deu respirar una atmosfera densa i pesada, carregada de tristesa.

Aquesta tristesa ensucrada i llefiscosa s'ha encomanat als barcelonins. I és precis donar el crit d'alerta.

Barcelonins! La nostra alegria perilla. Nosaltres no som gent de tristesa. La tristesa no ens prova. Nosaltres som la gent de les caramelles, de les fontades, dels balls de carrer, de les plagasitats, de les gatades.

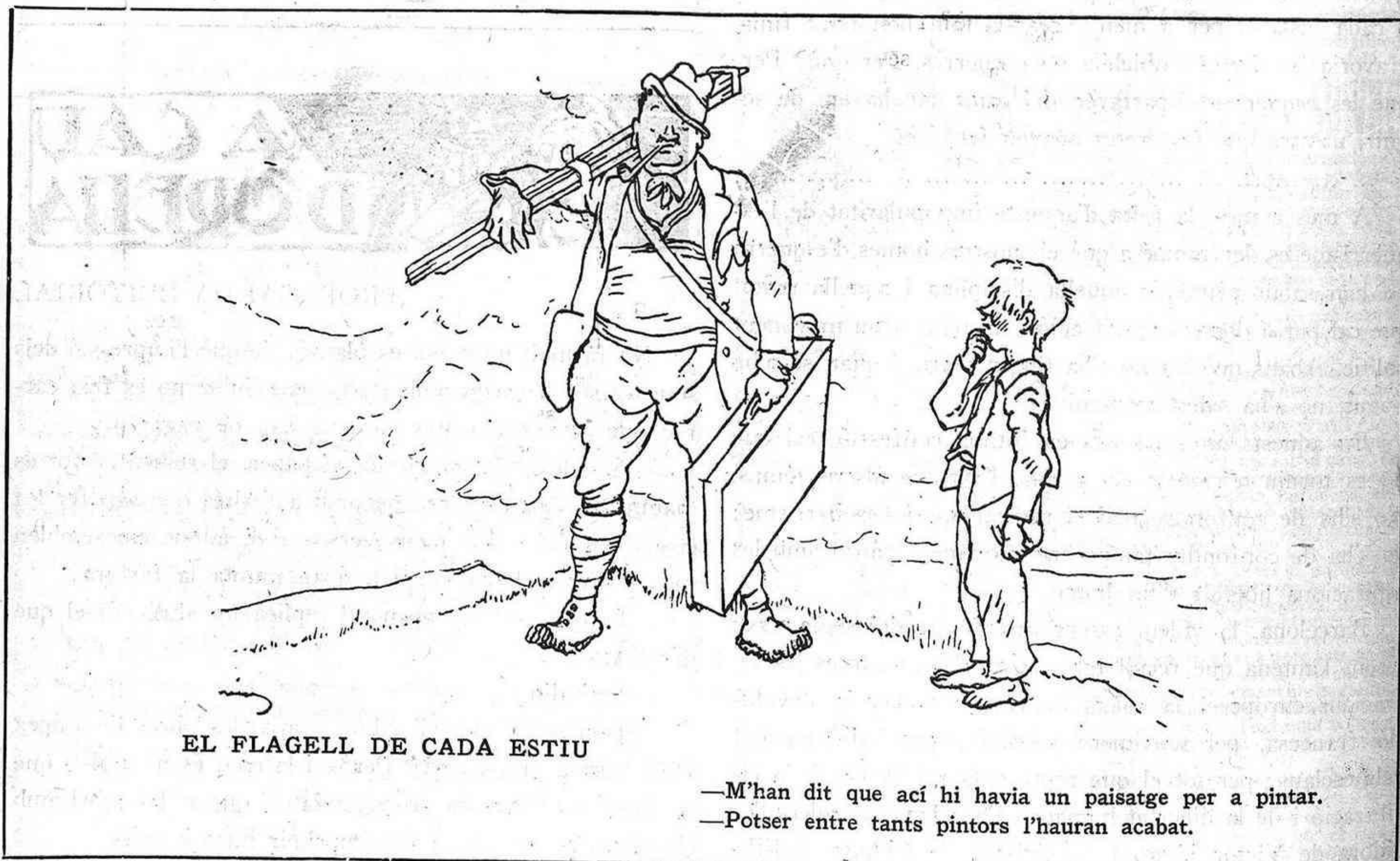
Si no lluitem contra aquesta tristesa que ens cau al damunt, estem perduts.

VIRAI

COSTUMS D'AUTORS

Goethe, per preparar la composició dels seus llibres, havia de passejar-se a plè aire. Pasiello i Rossini escriuen al lit. Cimarosa tenia necessitat d'estar alegre. Meyerbeer, com Proust, no podia treballar, durant el dia, més que amb les finestres tancades i amb la llum encesa. Schiller, mentre escrivia, immersia sovint els peus a l'aigua glaçada, cosa que fou la causa de la seva mort. Crebillon es rodejava de granotes que representaven els seus enemics. Ibsen tenia necessitat de col·locar davant d'ell joguines representant óssos, gats, conills, sense la qual cosa no podia treballar.

EL FLAGELL DE CADA ESTIU

—M'han dit que ací hi havia un paisatge per a pintar.
—Potser entre tants pintors l'hauran acabat.

SOMNI D'AMOR

- Ahir vaig somniar amb vostè, Pepet.
- Deuria anar al llit pensant amb mi.
- Jo crec que em va fer mal el sopar.

EL QUE MÉS ADMIRARAN ELS VISITANTS DE BARCELONA

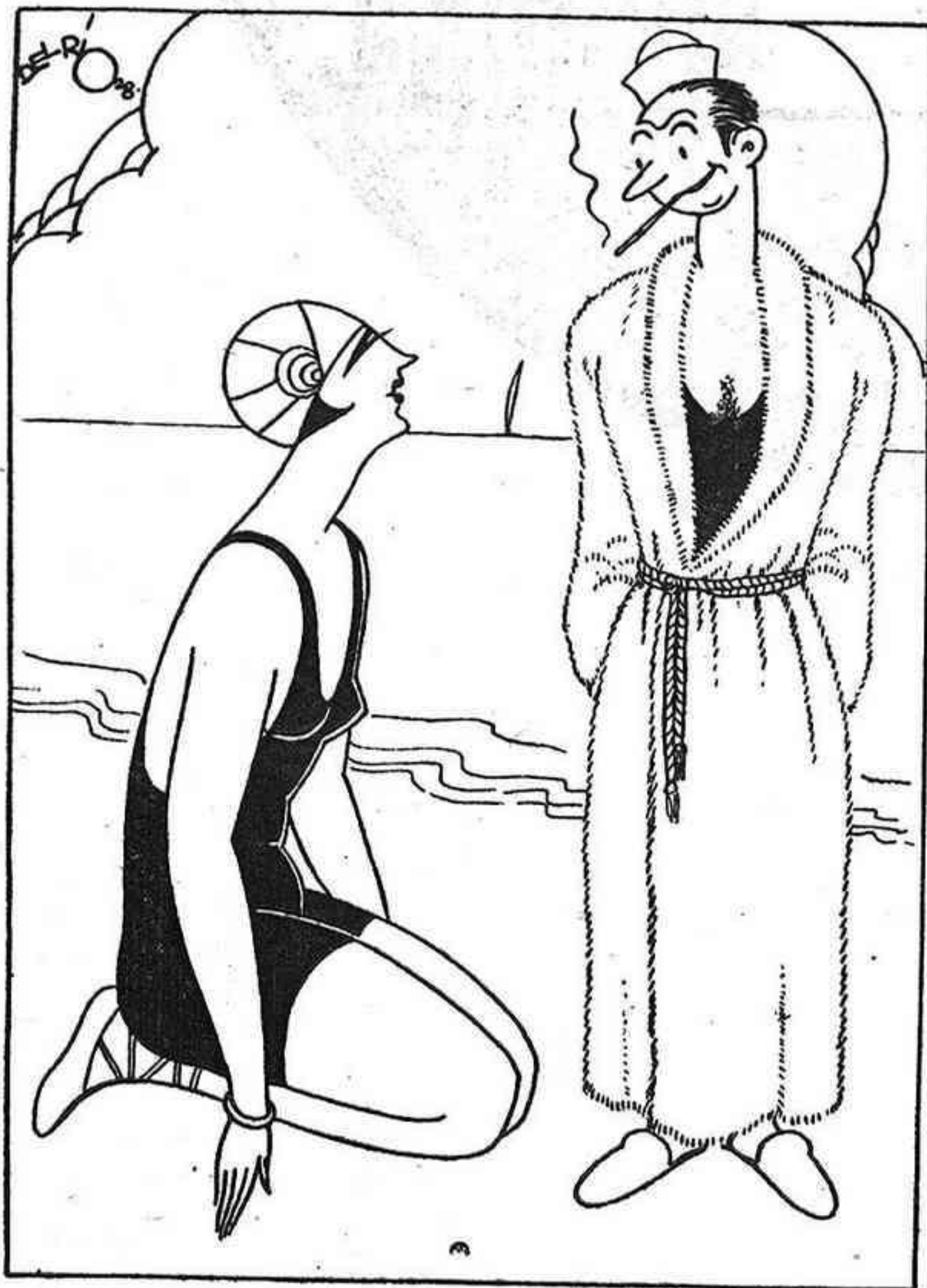
L'Exposició s'apropa. El bon barceloní, somnia amb el pròxim certamen. El que creu que no hi ha cap ciutat com Barcelona, que són la majoria, saboreja, a la bestreta, la sorpresa que s'emportaran els estrangers, quan vegin que en aquest recó de món es troba una ciutat que pot comparar-se amb Nova York, Londres, París i Reus, segons creuen ells.

Molts, quan van pels carrers, cerquen i comparen i remiren per veure si troben el que deixarà més bocabats els estrangers. Que no es maregin, ja els hi diré jo.

No hi ha dubte de cap classe que el que més agradarà als estrangers és la pàtina de vells que tenen els nostres monuments.

Es sabut que el que més admira és l'antiguitat que poden tenir, i que això s'acostuma a saber principalment per llur conservació, etc. ...

Doncs bé; nosaltres ens podem lluir de debò amb això. Per exemple: Quan vinguin aqueixes colles d'anglesos que sempre van a ramats, els podem dir tot ensenyant-los el monument a Colom; "Veuen, aquest monument a Colom és dels més antics del món. Es va aixecar l'any u., abans de Jesucrist, de resultes d'unes prediccions que va fer una pitonissa que vivia a Horta. Tots aquests braços i caps trencats en són una prova, puix estan així a causa de les succesives guerres que han ocorregut des d'aleshores, i no els han arreglat per conservar el record; les planxes de ferro amb relleus que hi havien en aquests buits se les van emportar els exèrcits invasors com a trofeu de guerra."

ELS ULTIMS CARTUTXOS

—Que no et queda res? ¿No deies que tenies dos bitllets?

—Sí, els de tornada!

Davant el monument de Pitarra podem dir: "Aquest senyor va ésser el fundador del teatre català. allà cap a l'any 800. Com que les guerres amb els sarraïns ocupaven tota l'atenció pública, no va ésser possible, llavors, de fer-li més bé. Una vegada esvaïda aquesta preocupació, el monument ja era venerable pels anys i hom no va gosar tocar-lo. Més modernament, l'opinió pública, com a senyal de lloança, demanava la col·locació de encensers per a que el monument tingués sempre bona olor; els senyors directors de la ciutat, fent-se càrrec de la justesa d'aquest desig, immediatament han fet posar uns urinaris perquè sortís més baratet.", i etc., etc. Veuran com els estrangers quedaran convençuts i es desfaran amb elogis per a aquesta ciutat, que està tan sencera per tot arreu.

Ei!, això si no ho adoben primer, que creiem que no es farà semblant barbaritat.

ANSELM ARBOÇAR

NOCTURNAL

Plora el misteri en son bressol de boira
i plou silenci a dolls del cel reclòs;
sommis de prínceps duu la mens pastora
i clava els ulls al cel l'ihús i el bord.

El camp somort el seu encens amaga;
l'oreig de terra l'engoleix el mar;
obra l'onada sens respir sa entranya,
i ronca fer l'emmetzinat allau.

Fixa en el cel—que la foscor inunda—
carrossa d'astres que no ha avençat mai,
i el món es veu dins d'una gola fosca
que encara no és prou d'acer per clavà ullals.

Riu la ciutat amb un posat que esglaiava
com una verge que ha perdut el seny,
i en la mirada la claror que empara
pler i gatzara sense mida es veu.

L'home ha arrencat aquell mantell de fressa
que un jorn embolcallava l'ampla nit;
els segles han perdut sa faç esvelta
per agafà un posat que és sols mesquí.

I el temps, passant, avergonyit s'esguarda,
vegent-se clar quan ha tornat la nit,
i el seu camí que cap mortal creuava
segueix sens ànsia i sens poder morir.

L'èncant submís de la natura fosca
trencat es veu pel passatger mortal,
tan sols n'hi resta un xic dins la penombra
de l'arbre quiet plantat al mig del camp.

Ni al cel s'enfila al llarg camí de l'home,
ni corre avall cap a un torrent ignot,
segueix la via d'un destí que el mena,
eternitzant-se en sa presó del món!

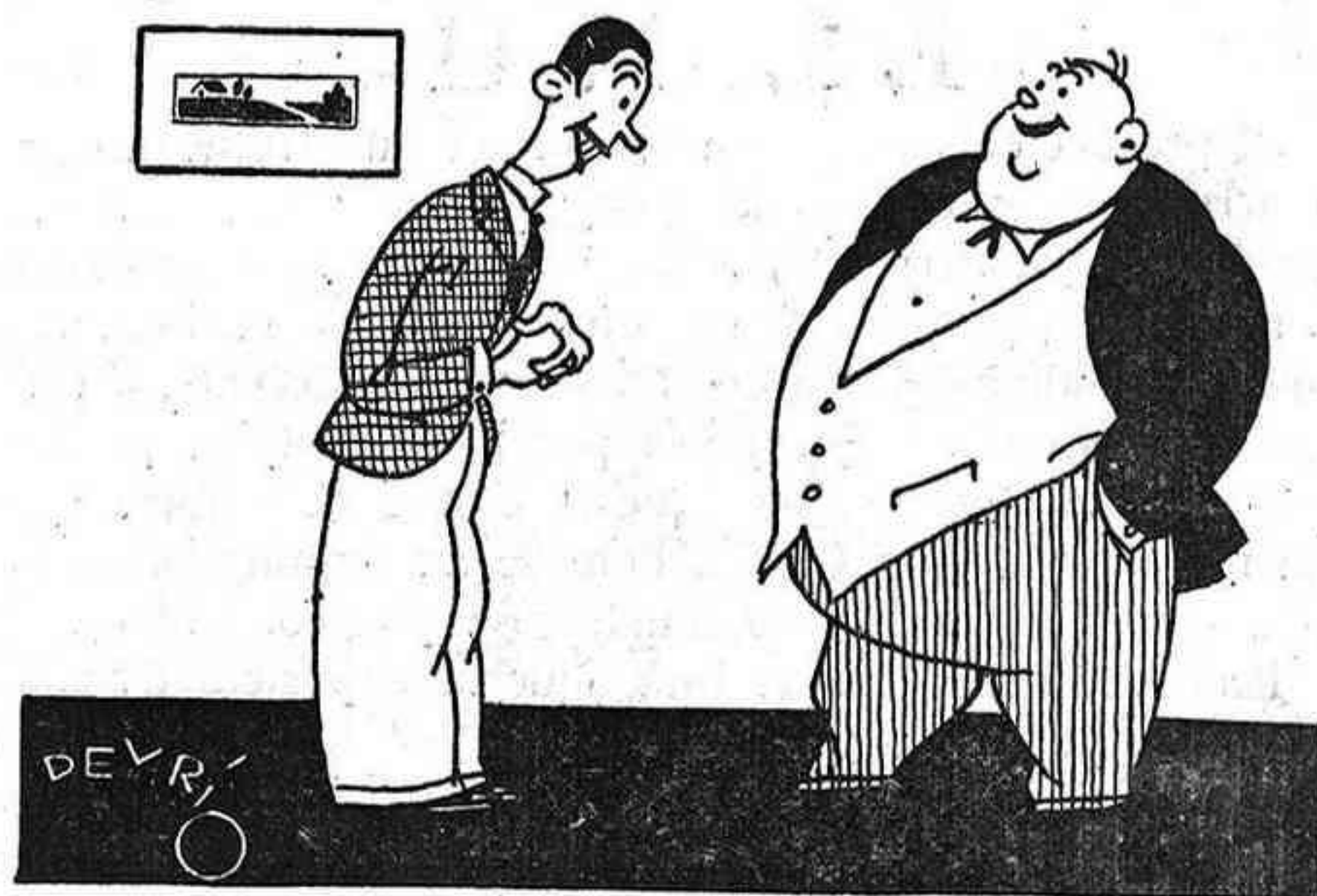
F. DE P. R. C.

L'ESPOS INFIDEL

—Poca-vergonya!, i aquest botó d'on és?

—De... na... car...!

EL PRETENDENT

—Tinc tot el meu capital empleat en accions del seu negoci.

—Ah, sí? Doncs, miri, ho sento, però jo vull un home intel·ligent per marit de la meva filla.

UNA LLETRA A L'AMIC

Car amic: Ha passat ja el primer dia de la Festa Major i el segon ja fina. No vulguis saber el soroll i l'enrenou d'aquests dies. El 15, a la nit, vaig anar a l'envelat. No vaig ballar, però, cap ball. Per a mi és molt més divertit estar assegut a la cadira de la llotja, tot escoltant la musiqueta mentre la "joventut" en massa, en una massa colorida dels vestits de les noies i cridanera d'elles mateixes, va donant la volta a la tribuna dels músics, quina resta immòbil al mig de la plaça. Per a mi és un plaer, repeteixo, examinar, esguardar, escrutar aquells tipets de joves que amb una educació a prova de bomba, des de lluny fan un xiulet a una noia i a l'ensems, amb el dit, un ganxo que deu voler dir: "anem-hi?..."; aquells altres amb unes cares i uns "tipus" fotogènics i escultòrics, que mai s'han mirat al mirall per por d'espantar-se, i es passegen majestuosos i van a recollir una sèrie de carabasses, fins que surt la "eterna noia" que sense mirar-los la cara, sols cercant uns pantalons, s'alça riallera i triomfal per oferir el braç a aquell espantall. Per fi, el floret de "nenes": n'hi han de 15 anys, de 16, de 17..., de 50. Aquestes són les que ballen. Les de 50 per amunt sols ballen soles i s'entenen de la mateixa manera.

Tot això vist pels meus ulls—i et dic dels meus perquè no m'agrada ficar-me amb els altres en assumptes d'apreciació—, té un caire bell i irònic a l'ensems.

Fa bonic de veure el conjunt, les parelles. Aquestes, més o menys apretades, es diuen coses a l'orella, mentre la música sona fort i sensible per traçar un compàs a aquella dança boja d'una joventut, a voltes més boja encara.

Repeteixo que em plau el cop d'ull, però després, en detallar, la realitat li resta un bon xic de la primera emoció al cor. Començo a flairar les paraules d'un aprenent d'adroguer vestit amb pantalons d'última moda. Són paraules grosses, poc musicals, són la naturalitat seva. Després, en un examen més particular, somriuries de les frases, paraules tan sols, agafades al vol. Un jovenet més prim que una canya de pescar, amb unes orelles de perdiguer, i de metre i mig d'estatura, deia a una noia que

li podia ésser mare: "En la fotografia que penso donar-li, vaig quedar... com li diré jo?...— i ella, prenent-li el pèl:—Angelical, potser?...". Ell la mirà enternit i de segur que endevinà en ses paraules unes promeses d'amor eternes.

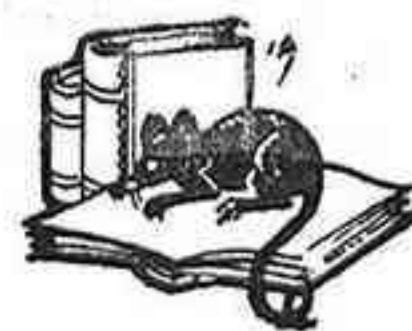
Així que puguis, ves-hi, amic meu. Contempla un bon ratet aquestes coses i, abans de ballar, tria molt, que avui, en mirar la generalitat, hom pensa maquinalment: "Nenes!... Treieu-vos per un moment els vostres "encants" superficials, les pintures i la careta d'hipocresia, úniques trampes de "pescar", i us quedareu buides, ignorants, moltes despreciables...!" I aquesta és una de les parts de la joventut corrent. Tot és truc d'escenari, tot és virtual, tot té els tocs dels progressos artificials i tot llença un baf de bestialitat que ofèn.

Moltes coses més es veuen, però són molt personals, molt íntimes per al que les observa. Algú més he vist assegut, mut, sols amb una rialla irònic als llavis. Deixa que hi torni a l'envelat a disfrutar, a la meua manera, de la joia que hi vessa. Hi romandré assegut, amb una cigarreta més o menys eterna presa als llavis i, mentre somriuré interiorment, els que em vegin em diran:—"Quin mussol!..."—i una rialla, que no sabré d'on ve ni per a qui va, serà un brindis a la meua actitud, a la meua "mussolada".

Deixa'ls que riguin, que ballin quatre o sis hores seguides, que demà riuràs tu veient-los maleir llur destí que els tanca en una oficina o en una botiga de robes o comestibles, per guanyar llurs garrofes.

Mentrestant tu reposa. Deixa que la naturalesa et torni les forces perdudes, i després seràs el guerrer formidable, el que ha treballat en el silenci, en el sacrifici. Llavors podràs donar altra volta la cara al món, i riure, riure molt...

FRANCESC DE P. RIBAS CLOTET

E L N U

El pretext dels banys de sol ha fet que trobéssim per tot arreu, i sobretot per les platges franceses a la moda, senyores que mostren al sol tot el que Déu els ha donat.

Hiem fet a propòsit d'això una observació curiosa. Les dames en nuditats d'estàtues no semblen indecents, a condició que estiguin bronzejades per l'helioteràpia; però si apareix, entremig de tots aquests cossos de color de pa bru, un bocí de carn blanca, hom se n'avergonyeix sobtadament, com de l'aparició d'una cosa poc convenient.

Ens temem, però, que tota aquesta exposició d'acadèmies, amb prou feines velades, acabi per donar una mena d'embafragament. Un director, que ha fet la seva fortuna presentant al públic *figurantes* mig desabillades, ha dit:

“—Cal no donar massa carn als joves i als espectadors. Això els posa malalts!”

Aquestes assenyades paraules són ara ben a propòsit. No és la nostra pudícia, generalment, la que protesta de l'espectacle de tantes carns nues. És el nostre sentit de l'estètica. Hi ha moltes dones que no són d'una beutat absoluta, i són justament aquestes les que amb més facilitat tendeixen a suprimir els vestits.

La vista sobretot de la pell bronzejada de la qual es glorifiquen les elegants és, sobretot, una cosa insuportable. I a més, els metges afirmen que és força perillosa. Si al menys això pogués guarir moltes senyores de llur *esnobisme*.

Però, sobretot, una dona que es mostra així generosament, ens deixa una mica decebuts. Arribem a considerar-la com una bèstia. Recordem aquesta màxima militar: Un enemic que hom veu és un enemic pres.

No insistirem més. Però el cert és que els joves d'avui no tenen gaire tendència a muller-se. Les modes, els *danzings* i la helioteràpia els han ensenyat massa.

SETEMBRE AL CAMP

Pel setembre es desmunta l'envelat de l'última festa major, humitejat per les gotes de la primera pluja.

Emmudeix la tenora i comença a planar una ombra de melangia damunt dels camps immensos, odiosos...

El rector que té una majordona grossa i voluptuosa, s'ha cansat inútilment de predicar sobre els perills que, contra l'honestedat, ofereixen els braços nus de les noies. Però ja comença a adonar-se de què potser no n'hi havia per tant i que ben mirat àdhuc troba que fan goig.

Alguna virtut tarada, amb esllanguiments d'estrella de cinema, i que ja vesteix “combinacions” de color de rosa o blau cel, haurà de fugir del poble uns quants mesos més tard, enganyada per l'últim estieujant que queda, un “niño bien”, que porta uns pantalons que són blancs els primers dies de la setmana, que no duu mitjons.

Com que a quarts de sis ja no s'hi veu, (el pagès no ha seguit mai el canvi de l'hora a l'estiu) en plegant del treball ja se sopa. Els carrers tenen en aquesta hora una gran solitud. L'home del camp, quan s'asseu a taula per menjar, no enraona mai, perquè compta mentalment el guany que obtindrà amb la feina que ha fet durant el dia.

Un lleuger ventijol fa caure la primera fulla.

Les portadores i els cups rebenten de raïms grassos i lluents.

Però el pagès que és pagès de debò i de raça, no troba cap collita bona.

SALVADOR MARSAL

SETEMBRE

Setembre, fruita madura,
brasa del flam de l'agost.
Dins el raïm que madura
hi ha l'estiu tornat most.

Pelis camins i carreteres,
viaranyis i corriols,
s'aixequen les polsineres
i el dringar de picarols
traginant les portadores
dels raïms d'or que han collit
tot cantant les veremadores
—vi novell que els bull al pit.

No temeu pas l'hivernada
ni el fred que estava la pell;
en la fosca reposada
dels cups bull el vi novell.

Si veieu branques collertes
i sarments espampolats
a dins les il·lusions mortes
germinen nous tanys sagrats.

Setembre! la ratlla fina
de la carena s'esmuny
dins un vel fi de boirina.
Es l'estiu que clou el puny
i travessa la collada
carregat de fruites d'or
que en el cor de l'hivernada
ens alegraran el cor.

Esdevindran confitura
el préssec i l'albercoc;
llavis de llaminadura,
petó d'or vora del foc.

Els glops de vi dins les venes
seran flam de llavis fins
i alleugerirem les penes
portant un estiu a dins.

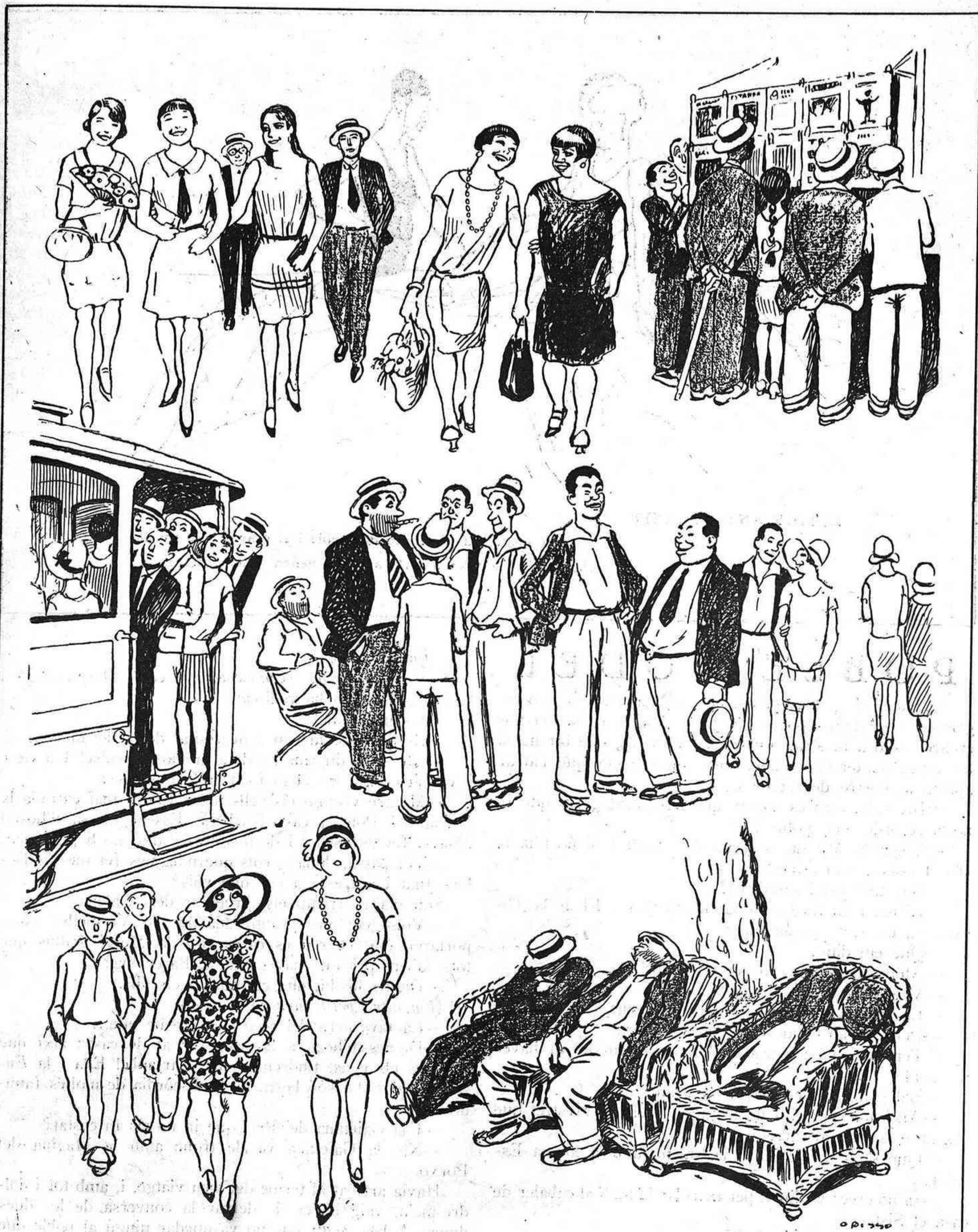
SALVADOR PERARNAU

EL POETA JOSEP MARIA DE SAGARRA DE CAP A MAR

Quan més tranquil, alegre i confiat estava, el nostre poeta nacional, creient que tot allò de “Les pedres de Girona”, havia passat a la història, vet ací que unes senyorettes gironines li han sortit “respononas” i això que no es tractava de “criades”, sinó de senyorettes.

Segons sembla, l'illustre autor de “Charivari” es trobava a la platja de Llafranc quan les esmentades senyorettes li varen recordar el famós article i li palesaren llur desgrat, i amb això, uns joves hi varen intervenir, i, per tal de lliurar a Sagarra del furor de les senyorettes, no varen trobar altre procediment que tirar-lo de cap a mar.

Catalunya va estar a punt de passar un jorn de dol, que, sortosament, va ésser evitat per uns carrabiners, als quals és precís retre un fervorós homenatge organitzat pel senyor Balanzuela. Si no és per aquests esforçats carrabiners, del poeta Sagarra ja no se'n cantaria gall ni gallina, que és tot el que es pot dir!

DIGUES-ME QUI ES PASSEJA PER LA RAMBLA, I ET DIRE QUINA HORA ES

A les 9, la dependència.—A les 10, el servei.—A les 12, els desocupats.—A la 1, els tramvies plens.—De 4 a 7, els còmics.—De 10 a 2, de la nit, la gent alegre.—I a la matinada, els "propietaris".

ESTIUEJANT AVORRIT

—¿I vostè, que és l'amo del poble i el senyor més ric de la rodalia, se'n va a fora, ara que vénen grans festes?

POBLE MODEL

La vida, als pobles petits, no serà tan austera i morigerada com alguns poetes de Jocs Florals volen fer-nos creure. Com a mostra, transcrivim el diàleg que oïrem en un cotxe de tercera classe, entre dues dones que l'atzar aplegà al nostre departament.

—Bé, filla, com es coneix que has posat greix que ja no et recordes dels pobres.

—Vegeu la Munda, quines cosse de dir! Si no t'havia vist. I doncs, com esteu?

—Bé; tots bé, i vosaltres?

—El noi hem tingut un xic malmirros... El de la Tomasa va morir-se, ja ho saps?

—Què em dius?

—Amb vint-i-quatre hores bo i mort.

—Vegeu...

—La pubilla Rovelló en té un de menut.

—Però si van casar-se per la Candelera.

—Tenien feina avençada. Bon bum-bum hi va haver pel poble.

—Bah!, mira, serà més aviat gran.

—Això mateix; així ho hagués fet el noi Mestret que ara no es veuria al carrer.

—Que se li ha desfet el casament amb la mossa Escaiola?

—Ja ho crec: es diu si per maridar-la amb el cabaler de casa el Sistacs.

—I l'hereu, ja està casat?

—Fa temps. Es corre que la jove i els sogres no s'avenen gaire. Es del morro fort la Maria Ermitana.

—I el Pau de l'Hort, encara segueix a la figuera?

—Completament orb. Jugen als daus damunt el seu cap i no se n'adona.

—Quin infeliç!

—Ja pots dir-ho. (*Callen un moment. Després:*) Ah, la Màlia Xandró ha relliscat.

—I s'ha fet mal?

—Bé diuen si hi haurà necessitat de la llevadora...

—Ah, és a dir que... Mira la mosca balba! I a casa l'Arbejà encara no s'han ficat la jove a casa?

—Mentre visquin els vells no hi tindrà mai entrada la Maria del Pont a casa l'Arbejà. Éssent mossa d'hostal n'havia fet de verdes i de madures i això no li perdonen.

—Tot passa, dona; ¿vols que n'hagués fet més la Dolors Juat i ara està a cor què vols?

Són d'altre tremp els Arbejans dels Gatells.

—Vols gent més primmirada que els Vermells i comportaren que l'hereu es casés amb la Mercè Pallús que tots sabem per què havia anat a Barcelona?

—Digues-los-hi, que et treuran els ulls.

(*Un altre petit silenci.*)

—La tavernera del recó van dir-me que...

—Digues-m'ho: Ja ho vaig dir al de casa: així que hi posis els peus, tindrem raons. Barjaula! Ella i la Eumònia del Feliu són l'esca de la discòrdia de moltes famílies.

—I la Gaietana del Rec, que ja no els fa costat?

—No, la Gaietana va de tronc amb la Magina del Porxo.

Havia arribat al terme del meu viatge, i, amb tot i dol-dre-me'n, vaig haver de deixar la conversa de les dues dones. A ben segur que no va quedar ningú al poble que no en sortís malparat.

Probablement, les úniques virtuts eren les dues bugaderes.

PONCELL

CICLISME

Demà, dissabte, de matinada, es donarà la sortida als valents ciclistes que prenen part a la X Volta a Catalunya, aquesta grandiosa cursa que, durant nou dies, tindrà atabalats els entesos amb això de les dues rodes i que fa que s'interessin per al ciclisme des del més complet "sportman", fins el més inofensiu Estevet, que s'interessa per la Volta, per l'extraordinari que té, doncs, no hi ha dubte que el que fan aquests xicots té molt més mèrit i vol més coratge i voluntat que tots els trucs dels fakirs, dervitxs i altres espècies de moros o indús que vénen a aixecar-nos la camisa mastegant una arroba de vidre, fent-se pessigolles a la melsa o posant la llengua a una màquina de foradar.

Els ciclistes no us donen gat per llebre; volten tota Catalunya a "tot taco" i sense altra força motriu que la que els hi proporcionen les cames, donant estrebades als pedals.

Tots els aimants de l'esport, tots aquells que es diuen es-

portius, han d'anar demà a Sans, a acomiadar els ciclistes, i el diumenge, dia 16, a rebre'ls amb forts aplaudiments, doncs la seva gesta es mereixedora d'això i molt més, per part del poble barceloní, tan amant d'aquestes manifestacions esportives.

I per les ciutats, viles i pobles per on pasaran els ciclistes, no dubtem seran acollits com es mereixen i com tenim demostrat sabem fer les coses a la nostra terra.

FUTBOL

Els periodistes seriosos, aquesta vegada no han pogut estampar a llurs diaris allò de què el "Barça" "ha cerrado con broche de oro" l'excursió per l'Amèrica del Sur. Els campions, acostumats a tancar-los-hi, i si no sempre amb "broche de oro", almenys de plata.

Però de l'excursió a Amèrica això no es pot dir, perquè ni a calderilla arriba. Tot el més que es pot permetre que diguin que el "broche" és fet de paper d'estrassa, i encara del baratet.

Ja sabem que quan arribi a port, cantaran a chor allò de "La Tempestad":

"Yo de las Indias,
traigo un tesoro,
y puedo al "Barça" llenar de oro;
estaba pobre,
mas, será rico...

(Si volen acabar-lo, ja poden; servidor no recorda com continua la música.)

Però encara que tornin carregats de pesos, també vénen amb un "lastre" de gols seriosíssim. L'últim partit jugat a Amèrica, i contra el "Nacional", de Montevideo, fou el catxet, doncs finí amb el resultat de 3 a 0 favorable, naaturalment, als uruguais.

Per fi, l'"Espanyol", de retruc, frueix. El rival ha fet molt menys que ell. Els quatre gats, davant d'això, tenen grans esperances d'augmentar la parròquia.

NOVES PER RADI

Ninyerola i G. La Riva s'han associat per a fer grans reunions de boxa a "Olympia", essent, naturalment, el primer l'industrial i el segon l'amo de la pasta.

Ninyerola, naturalment, pensa fer els seus 82 "poulains" socis de l'"Espanyol", el qual, amb tal motiu, tindrà 86 associats en conjunt.

Ramon Torres, l'ex-apòstol ciclista, tot-hom sap que no fa gaire va deixar les bicicletes amb motiu de què s'havia promès i com què per a casar-se es necessita un sou fixe, li fou precís entrar en una casa de comerç.

L'home digué, per justificar-se, que abandonava el ciclisme, fastiguejat amb la U. V. E., corredors, empresaris i comerciants de cicles.

Però com la cabra sempre tira a la muntanya, cada vespre el veureu a la secció ciclista de la "U. S. de Sans", si no treballant, almenys donant consells.

EL VIATGER APROFITAT

- Si porta bitllet de 3.^a
- Sí senyor.
- I com va ací?
- De primera!

I passa moltes més estonetes xerrant de ciclisme, que dient paraules dolces a la promesa.

* * *

Durant tres o quatre setmanes, un centre d'específics, ha venut més ingredients per a fer créixer el pèl, que mai.

Això ha estranyat molt els contertullis de la "rebotica". Un d'ells, bastant tafaner, va voler indagar qui els usava, podent saber, només, que eren enviats a Porrera (Tarragona).

N. R.—A Porrera hi viu un senyor Domènec, l'afortunat mortal que posseïa la barba mascota, la qual s'afaità el dia que el "Barça" sortí cap a Amèrica.

Els específics corrien la sort de l'arrepentiment.

JEPET

UN LLUITADOR

L'escriptor Jean Galmot, mort no fa molt, tràgicament, ha estat un lluitador tenaç. Un dia que un repòrter, en una enquesta, li preguntà què faria si pogués recomençar a viure, contestà:

—El meu vell cos, cobert de cicatrius, ha conegut totes les glòries i totes les vergonyes, sota els vents lliures i a les ciutats on s'enconfurnen els homes. La vida ja no em pot ensenyar res. Perquè, doncs, la recomençaria?

BARCELONA

La companyia Melià-Cibrià, és mereixedora, segons el nostre criteri, de tots els elogis, sobretot avui, en què totes les companyies castellanques ens serveixen, amb un entusiasme digne de millor causa, els dos gèneres que priven al teatre, els dos gèneres idiotes per essència i potència: l'astrakan i la "comedia blanca".

El director d'aquesta companyia, Benet Cibrià, incorpora al seu repertori totes aquelles obres que tenen una veritable valor. Exemple: "El señor de Pigmalión", de Jacint Grau.

En debutar en el teatre Barcelona ho ha fet aquesta companyia amb l'obra "Un alto en el camino". Aquesta obra és original de Julià Sánchez. Julià Sánchez ha aconseguit una certa notorietat amb sols dues comèdies: aquesta que ha estrenat la companyia Melià-Cibrià, i "Al escampió".

No coneixem aquesta darrera. "Un alto en el camino", encara que no és res de l'altre món, ens sembla una obra força acceptable. No deixa endevinar una personalitat massa acurada en el seu autor, però cal pensar que es tracta d'un autor novell i això fa que tinguem per a ell una benevolença que no tindríem amb altres.

El que no ens sembla seriós és que es deixi anunciar "el pastor poeta", com si es tractés d'una atracció de "music-hall". Aquest reclamisme ens sembla inoportú i lleig. Si les obres d'aquest autor estan bé, ho estaran per haver-les escrit Julià Sánchez, no perquè Julià Sánchez hagi estat o sigui pastor, cosa que no interessa al públic.

La interpretació molt correcta, molt acurada, molt digna.

— BOSQUE

Ha acabat la temporada d'òpera. Ha estat ben profitosa i els èxits no han mancat.

Anem a dir que eren uns èxits molt merescuts.

NUEVO

Ha donat unes funcions Sagi Barba.

Ja no cal dir que, davant aquest nom el públic s'ha deixat temptar.

APOLO

La companyia de Pau Gorgé anuncia una breu temporada de sarsuela.

Que l'èxit col·labori amb ells.

TALIA

A la companyia Claramunt-Adrià s'ha incorporat la distingida actriu Josefina Tapiés.

Ha estat amb motiu de l'estrena de "La Papallona". D'aquesta obra ja en parlarem la setmana entrant, Ara no tenim temps.

BOB

SAFAREIG DE LA RAMBLA

Es diu que la companyia Adrià-Claramunt vol aixamplar el seu art dramàtic; per tal motiu cerquen un teatre al cor de la ciutat, per fer temporada llarga i els dissabtes i diumenges treballar al Pompeia, de Gràcia.

Es diu que la dita companyia té més obres que el Romea i el Novetats junts. I que amb l'ingrés de la Tapiés i algun altre element que tenen en tractes, pensen emportar-se'n tot el públic del teatre català.

Es diu que entre l'element del "bel canto" de "baratillo", hi ha divergència d'opinions. Uns estan que bufen contra Valls, altres estan al seu costat. Podria molt ben ésser que dseprés de les funcions d'Olympia tardéssim alguns anys a veure òpera barata a Barcelona, doncs són tants els entrebancs que resulta un bullit i no es veu la manera d'entendre's.

Es diu que Miró, el cèlebre cafeter, s'ha fusionat amb el no menys cèlebre sarsueller Pep Viñas, i que volen arrendar El-dorado per representar-hi l'opereta "Rose Marie", que fa furor a París, on és molt ben representada.

Ací, qui la representarà serà Viñas.

Es diu que encara no se sap quins seran el gallan i la dama del Novetats.

Es diu que Canals ha enviat un recadet a l'actriu Enriqueta Torres, perquè passés per l'administració del Novetats.

Es diu que Enriqueta Torres ha enviat un recadet al senyor Canals dient que tant hi havia de casa seva al teatre de Novetats, com del teatre de Novetats a casa seva.

Es diu que Nolla està un xic disgustat perquè de les obres que l'empresa del Romea té en cartera, no n'hi ha cap en la que ell pugui lluir-se. Així és, que si no surt un "Millionari del Putxet", Nolla serà el notable actor de sempre, però es quedarà al camerino mentre no tingui "reprises".

Es diu que... Ja ho direm la setmana entrant.

LA DOLÇA COMPANYYA

- La dona diu que no torni sense haver pesca't res.
—Això és una indirecta per a treure't de casa.

A "La Veu" es va publicar una queixa de varis sacerdots que es dolien de què en anar a treure la cèdula se'ls cobri el nou impost de solteria.

Creiem molt justificada la queixa i confiem en què se'ls atendra. ¿Sollters els pobres capellans, quan han de carregar amb una o dues majordones i un reguitzell de nebots?

**

A Berlin hi ha vaga absoluta de sastres: primer la declaren els obrers, i després, els burgesos, empipats, varen declarar el "lock-out"; el cas és que actualment no hi ha déu que posi fil a l'agualla. Hom diu, però, que malgrat el "lock-out", els burgesos treballen; no en fer vestits precisament, sinó en cobrar-los, que és la feina més pesada.

II

El pacte Kellogg contra la guerra ha quedat signat a París.

Però, com que per a una pau completa no n'hi ha prou en establir-la només entre les nacions, ara Kellogg pensa proposar un altre pacte per a acabar les batusses entre marits i mullers i, seguidament i fent gala de la seva activitat, un altre per a gendres i sogres.

D'acceptar-se, augurem una tranquil·litat completa i una forta crisi per als venedors de vaixella.

**

Hom diu que ja fa dies, els pacífics i honorables veïns de la barriada del Clot pateixen un flagell d'insectes repugnants que, com tenen ales, van volant d'un lloc a l'altre i es fiquen a casa de tothom sense cap mirament. Si no fossin les ales—que potser les hi han posat per despistar—, hom juraria que els tals insectes són veritables xinxes, car en tenen l'olor, el color i la forma.

Si realment es tractés de les tan conegudes bestioletes d'al·cova, no m'estranyaria gens, car a una barriada tan industrial com el Clot, que està plena de fàbriques, el més natural és que hi hagin "xinxes" com diuen els senyors.

**

Tenim entès que els famosos "Amantes de Teruel" havien estat dos, més, pel que es veu no estàvem en el cert.

Segons llegim, es prepara a Terol el vintè aniversari de la mort d'un benefactor de la població, anomenat Domènec Gascon, que era considerat per tot el poble com veritable "amante de Teruel".

De manera, que la famosa parella romàntica, ja pot fer un "ménage a trois".

**

Diumenge passat es va jugar a la Barceloneta un partit de "Water-Polo" entre dos equips formats respectivament per solters i casats. El resultat va ésser favorable als solters per 6 golls contra 5.

Naturalment; ¿com volien guanyar els casats, si la majoria d'ells ja es troben amb l'aigua al coll?

**

Josep Bonifacio tenia una botiga de bacallaner que va traspasar a un altre individu mitjançant pagaments ajornats.

El primer pagament li fou abonat religiosament; mes, abans de cobrar els altres, va assabentar-se que la botiga havia estat revenuda a un altre comerciant i que el primer comprador havia fugit amb el producte del negociet.

D'aquesta feta el senyor Bonifacio vol mudar-se el cognom, car tem, amb molta raó, que el fet de dir-se Bonifacio en tingui la culpa de què l'hagin ensarronat.

**

Un subjecte va cercar un soci per a muntar una agència de negocis al carrer de la Unió, assegurant-li que hi hauria guanys molt considerables.

El soci va esmerçar unes quantes pessetes en el negoci, i, com és molt natural, va perdre les pessetes. En vista d'això ha presentat una denúncia contra el que va muntar l'agència.

Trobem que no té raó, doncs, segons els fets, hi va haver negoci i es varen obtenir guanys. Si ell no va saber-les aprofitar, ningú més que ell en té la culpa.

**

A l'Ateneu Polytècnicum, es va donar una conferència sobre el tema: "Utilitat de l'Esperanto per als obrers".

Sí; els pot servir per a entretenir la gana, i anar "esperant".

**

Els socis de la U. P. del Camp de l'Arpa varen realitzar una excursió a l'Observatori Fabra, on el senyor Còmas i Solà va donar-los una conferència.

Hom diu que varen quedar un xic escarmentats perquè, a l'ensens, els hi va fer "veure les estrelles".

**

S'anuncia que dintre pocs dies serà augmentat el preu de la benzina.

Les causes de la puja no estan ben aclarides, mes, sembla que el motiu principal és el gran consum que en fa el general Weyler, per tal de netejar els seus vestits d'hivern.

Ll. R. C.: Com que és molt possible que hi hagin treballs de Redacció sobre el mateix tema, el vostre podria ésser que es publicués una mica endarrerit o bé que fos destinat a "La Campana". — S. C.: Entra en cartera. — A. A.: Sí, senyor; pensem publicar-ho com més aviat millor. — M. B.: El vostre treball "La cacera" el trobem minso i l'altre l'aprofitarem per fer-ne un "esquellot". — E. V. F.: Moltes gràcies per la vostra cooperació. Dels dos solts que ens heu enviat n'aprofitarem un, perquè l'altre podria semblar un anunci. — J. V. A.: Si us plau més que els vostres treballs surtin a L'ESQUELLA, procureu que tinguin cert to festívol i humorístic, que és el veritable caràcter del nostre setmanari i no oblideu escriure'ls per una sola cara. — E. R.: Queda una mica grogler, mes com té certa gràcia, ja veurem de publicar-lo. — Anacréo: Pel caràcter del vostre romanço, l'insertarem a "La Campana". — J. V. A.: Sobre aquest mateix tema hem rebut nombrosos treballs que hauran d'esperar torn per a ésser publicats. — A.: Ho passarem al company encarregat del negociat poètic i si ell té la mateixa opinió nostra, no es publicarà. — R. de F.: Sino us sap greu, ho destinarem a "La Campana". — J. C. R.: Teniu una lletra tan enrevesada, que no ho acabem d'entendre bé. — Estevet: Com que l'oportunitat ja va passar, ho tenim en cartera per a l'Almanac. — S. M.: Com sigui que la Censura ens ha tret varis solts sobre el mateix tema que vós tracteu, creiem que fóra inútil enviar el vostre treball a la linotip.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON A. 4115

Està per a sortir
OBRA NOVA

de

Lluís Capdevila

BARCELONA, Cor de Catalunya

Un volum en 8.^u de
més de 200 planes

Pessetes, 4

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remeten l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

L'ALFABET LLATI A TURQUIA

—Vocalitzem millor que els cantants d'òpera.